

*І. А. ЮР'ЄВА, О.А. ГЕЛЯРОВСЬКА***МОДЕЛІ ТА ТЕХНОЛОГІЇ КОМПЛАЄНСУ ЯК СКЛАДОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЙ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СФЕРИ**

У статті розглянуто роль комплаєнс-менеджменту в оцінці запропонованих моделей, технологій та підходів в діагностиці фінансового стану організацій фінансово-кредитної сфери. У сучасному світі фінансових послуг питання запровадження сучасних моделей та технологій комплаєнсу в діяльності банків, забезпечення необхідних автентичних вимог діяльності набувають особливої ваги. Комплаєнс-менеджмент забезпечує дотримання нових регуляцій щодо усунення погроз, пов'язаних з інноваційними змінами, а також контроль за виконанням внутрішніх політик згідно із функціоналом технологій комплаєнсу. У статті досліджується роль сучасних моделей та технологій комплаєнсу в системі діагностики фінансового стану організацій фінансово-кредитної сфери. У сучасних умовах посилення регуляторних вимог та глобалізації ринків фінансових послуг комплаєнс-менеджмент перетворюється з допоміжної функції на стратегічний інструмент забезпечення фінансової стійкості. У роботі проаналізовано еволюцію комплаєнс-моделей від традиційних підходів до інтегрованих систем, що поєднують управління ризиками, технологічні рішення та діагностику фінансових показників. Особливу увагу приділено впливу комплаєнс-якості на ключові фінансові параметри. Дослідження охоплює сучасні технології комплаєнсу (RegTech), зокрема системи штучного інтелекту для моніторингу транзакцій, блокчейн для забезпечення прозорості операцій та автоматизовані платформи управління ризиками. Проаналізовано взаємозв'язок між ефективністю комплаєнс-системи та фінансовими результатами діяльності фінансово-кредитних установ. В статті запропоновано методику інтеграції комплаєнс-показників у систему діагностики фінансового стану, що включає оцінку комплаєнс-ризиків, моніторинг витрат на дотримання вимог та аналіз впливу регуляторних порушень на фінансові результати. Результати дослідження демонструють, що ефективна комплаєнс-система дозволяє не лише уникнути значних фінансових втрат у вигляді штрафних санкцій, але й забезпечити довгострокову фінансову стабільність за рахунок підвищення довіри інвесторів, зменшення репутаційних ризиків та оптимізації операційних витрат.

Ключові слова: комплаєнс - менеджмент; модель; технологія; підхід; банківська сфера; фінансовий стан; ефективність; діагностика; банки; бізнес-середовище; блокчейн; регуляторні вимоги; штучний інтелект; захист даних; автоматизація; кібербезпека; репутація; міжнародні стандарти. типи; фінансові ризики; аналіз; санкційний скринінг; цифрова ідентифікація; фінансова стабільність; управлінські рішення; моніторинг; фактори; фінансова звітність; прозорість; багатofакторна автентифікація

*I. YURIEVA, O. HELIAROVSKA***MODELS AND TECHNOLOGIES OF COMPLIANCE AS A COMPONENT OF DIAGNOSTICS OF THE FINANCIAL CONDITION OF ORGANISATIONS IN THE FINANCIAL AND CREDIT SECTOR**

The article discusses the role of compliance management in evaluating proposed models, technologies, and approaches in diagnosing the financial condition of organisations in the financial and credit sector. In today's world of financial services, the introduction of modern compliance models and technologies in banking activities and ensuring the necessary authenticity requirements for activities are becoming particularly important. Compliance management ensures compliance with new regulations to eliminate threats associated with innovative changes, as well as control over the implementation of internal policies in accordance with the functionality of compliance technologies. The article examines the role of modern compliance models and technologies in the system of diagnosing the financial condition of organisations in the financial and credit sector. In the current environment of tightening regulatory requirements and globalisation of financial services markets, compliance management is transforming from a support function into a strategic tool for ensuring financial stability. The paper analyses the evolution of compliance models from traditional approaches to integrated systems that combine risk management, technological solutions and financial performance diagnostics. Particular attention is paid to the impact of compliance quality on key financial parameters. The study covers modern compliance technologies (RegTech), in particular artificial intelligence systems for monitoring transactions, blockchain for ensuring transparency of operations, and automated risk management platforms. The relationship between the effectiveness of the compliance system and the financial results of financial and credit institutions is analysed. The article proposes a methodology for integrating compliance indicators into a financial health diagnostic system, which includes compliance risk assessment, monitoring of compliance costs, and analysis of the impact of regulatory violations on financial results. The results of the study demonstrate that an effective compliance system not only avoids significant financial losses in the form of penalties, but also ensures long-term financial stability by increasing investor confidence, reducing reputational risks and optimising operating costs.

Keywords: compliance management; model; technology; approach; banking sector; financial condition; efficiency; diagnostics; banks; business environment; blockchain; regulatory requirements; artificial intelligence; data protection; automation; cybersecurity; reputation; international standards. types; financial risks; analysis; sanctions screening; digital identification; financial stability; management decisions; monitoring; factors; financial reporting; transparency; multi-factor authentication

Вступ. У сучасній світовій реальності спостерігається суттєві іноваційні зміни функціонування фінансово-кредитної сфери, яка перебуває під безпрецедентним тиском з боку регуляторних вимог, геополітичної нестабільності та стрімкого технологічного прогресу, притаманого нашому часу. У цих стрімких умовах традиційні підходи до оцінки фінансового стану фінансових установ, комерційних банків, страхових компаній та інших суб'єктів ринку все частіше виявляються недостатніми для формування повної картини їхньої фінансової стійкості. Особливої актуальності набуває інтеграція комплаєнс-факторів у систему фінансової діагностики, оскільки саме сучасна система елементів комплаєнсу все більше впливає на фінансові

результати діяльності фінансово-кредитних організацій. Глобалізація фінансових ринків, посилення міжнародних санкційних режимів, стрімкий розвиток кіберзлочинності та впровадження складних фінансових інновацій значно ускладнили операційне середовище для учасників фінансового ринку. Зростання штрафних санкцій за порушення регуляторних вимог – від декількох мільйонів до мільярдів доларів – перетворило комплаєнс з другорядного напряму на стратегічний чинник фінансової безпеки. За таких умов відсутність ефективної системи комплаєнсу може не лише суттєво погіршити фінансові показники, але й призвести до втрати ліцензії та припинення діяльності. Особливої ваги ця проблема набуває в

українських реаліях, де фінансово-кредитні організації функціонують в умовах воєнного стану, посиленого регуляторного тиску та необхідності адаптації до європейських стандартів комплаєнсу. Впровадження сучасних моделей і технологій комплаєнсу стає не просто вибором, а життєвою необхідністю для забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності вітчизняних фінансових установ. Актуальність завдання зумовлена потребою негайного вдосконалення комплаєнс-менеджменту в українських фінансово-кредитних організаціях для забезпечення їх конкурентоспроможності на міжнародній арені та запобігання значним фінансовим втратам через порушення регуляторних вимог

Постановка завдання. Аналіз теми «Моделі та технології комплаєнсу як складової діагностики фінансового стану організацій фінансово-кредитної сфери» відбувається своєчасно через необхідність бути на крок попереду в конкурентному середовищі. Основні завдання дослідження полягають у систематизації сучасних моделей комплаєнсу та їх впливу на фінансові показники, аналізу технологічних рішень для автоматизації комплаєнс-процесів, розробці методики інтеграції комплаєнс-показників у фінансову діагностику, формування практичних рекомендацій щодо впровадження ефективних комплаєнс-систем. Створення механізмів оцінки ефективності комплаєнс-діяльності, тому що впровадження в банківську діяльність своєчасних змін, які пов'язані із прийняттям нових міжнародних стандартів, законів, кодексів вимагає негайного формування рекомендацій для покращення комплаєнс-процесів у банківській діяльності, підвищення усвідомлення важливості стандартів у фінансовій діяльності, сприяння розробці ефективних стратегій управління ризиками та дотримання законодавства, узгодження вимог національного законодавства та європейських і світових норм і законодавчих актів, а також впроваджені культури комплаєнс-менеджменту, яка передбачає наявність якісної системи внутрішнього та зовнішнього моніторингу банківської діяльності.

Аналіз стану питання. Аналіз розкриття теми дослідження вітчизняними та закордонними вченими довів, що питання технології комплаєнсу як складової діагностики фінансового стану організацій фінансово-кредитної сфери аналізу моделей та підходів комплаєнс - менеджменту в банківській сфері повинно розглядатися із урахуванням нової нормативно- правової бази, змін, які відбуваються у законотворчому процесі, у зв'язку із інтеграцією України в Європейську спільноту. Аналіз розкриття теми дослідження з цих питань необхідно постійно удосконалювати, тому що у світі відбуваються швидкі зміни, які пов'язані із постійною діджиталізацією фінансового та банківського сектору. Аналіз наукової літератури, присвяченої комплаєнс-менеджменту в банківській сфері, показує, що це питання не отримало достатньої уваги в українських та міжнародних наукових джерелах. Багато аспектів комплаєнс-менеджменту, зокрема в контексті моделей

та технологій застосування комплаєнсу, залишаються недослідженими або недостатньо висвітленими. В Україні тема «Моделі та технології комплаєнсу як складової діагностики фінансового стану організацій фінансово-кредитної сфери елементами комплаєнс-менеджменту в банківській сфері» лише починає привертати увагу науковців. Дослідженням комплаєнс-менеджменту займалися як зарубіжні вчені, так і українські фахівці: P Petera, J Wagner, CJ Hedberg, F Von Malmberg, T Monte, F Al Sawalqa, A Acquier, F Aggeri, Внукова Н.М., Момот Т., Коляда І., Перерва П., Кобелева Т., Гриценко Л., Дехтяр Н., Пігуль Н., Дейнека О., Деркач Л., Чепурко В. Дослідження вітчизняних вчених переважно фокусуються на покращенні та впровадженні змін у нормативних актах різних сфер діяльності. Основи законодавства доповнюються міжнародними законодавчими актами. Вивчення законодавчих актів та нормативних документів, які регулюють комплаєнс-процеси в банківській діяльності відбувається повільно, недостатня увага приділяється практичним аспектам впровадження комплаєнс-менеджменту. На міжнародному рівні питання комплаєнс-менеджменту зосереджуються на таких аспектах, як інтеграція комплаєнс-менеджменту в різних сферах діяльності задля запобігання різного роду ризикам в розбудові сталого розвитку в країнах. Дослідження показують, як комплаєнс-менеджмент інтегрується в загальну стратегію всебічного контролю управління диверсифікованими портфелями фінансових установ, підкреслюючи його важливість для стабільності організацій. При цьому озвучуються питання комплаєнс – менеджменту із зростаючою роллю технологій в управлінні комплаєнсом, зокрема автоматизація процесів та використання аналітики, активно досліджується закордонними вченими. Незважаючи на значний обсяг наукових досліджень у цій сфері, аналіз показує, що існує дефіцит глибоких, комплексних досліджень, які б повноцінно висвітлювали тему комплаєнс-менеджменту в банківській сфері.

Існуючі методи розв'язання задачі. Існує визначення підходів до комплаєнс-менеджменту, одним з яких є ризикоорієнтований підхід із зосередженням на виявленні та управлінні ризиками, які можуть виникнути внаслідок невиконання регуляторних вимог. Це включає проведення аналізу ризиків для визначення пріоритетів у комплаєнс-політиках, передбачає регулярне навчання працівників банку із аналізом нових законів, нормативних актів та стандартів. По-третє, це технологічні рішення, які передбачають автоматизацію процесів з використанням програмного забезпечення для автоматизації перевірок відповідності та моніторингу ризиків. Це дозволяє зменшити людські помилки та підвищити ефективність контролю. А використання технології аналізу даних, поліпшує використання аналітики для виявлення аномалій у фінансових транзакціях, що може свідчити про можливі порушення або шахрайство. В четвертих – це міжнародні стандарти із суб'єктами фінансового моніторингу та їх

дотримання, такі як ISO, FATF (Financial Action Task Force) та інші, які визначають основні принципи управління ризиками та комплаєнс-процесами.

Мета роботи. Головною метою дослідження є розробка теоретико-методологічних засад та практичних інструментів інтеграції моделей і технологій комплаєнсу в систему діагностики фінансового стану організацій фінансово-кредитної сфери для підвищення точності оцінки їх фінансової стійкості та управління ризиками.

Постановка задачі.

Виявлення сучасних тенденцій, викликів та можливостей в сфері комплаєнс-менеджменту, які стоять перед банківськими установами в умовах глобалізації та технологічних змін. Аналіз теми «Моделі та технології комплаєнсу як складової діагностики фінансового стану організацій фінансово-кредитної сфери» відбувається вкрай своєчасно через необхідність адаптації до глобальних регуляторних змін.

Результати дослідження.

Отже, згідно з метою дослідження було зроблена конкретизація основної мети через підцілі за методологією дослідження рівней дерева цілей. За першим рівнем аналізуємо теоретико-методологічне забезпечення через систематизацію сучасних моделей комплаєнс-менеджменту та їх класифікацію, визначення ключових комплаєнс-показників, що впливають на фінансовий стан, розробка методики оцінки ефективності комплаєнс-діяльності. За другим рівнем розглядаємо технологічний аналіз, досліджуємо сучасні технологічні рішення у сфері комплаєнсу RegTech, AI, блокчейн, робимо оцінку впливу технологій комплаєнсу на фінансові результати фінансово-кредитних організацій та аналіз вартісної ефективності впровадження комплаєнс-технологій. На третьому рівні маємо проаналізувати розробку інтегрованої моделі діагностики фінансового стану з урахуванням комплаєнс-факторів, створення системи комплаєнс-індикаторів для моніторингу фінансової стійкості, формування алгоритму оцінки впливу комплаєнс-ризиків на фінансові показники, Розробка рекомендацій щодо імплементації міжнародних стандартів комплаєнсу та механізмів інтеграції комплаєнсу в загальну систему управління ризиками, створення методології оцінки ROI від інвестицій у комплаєнс-системи, формування підходів до оптимізації витрат на комплаєнс.

Розробці інтегрованої системи оцінки фінансового стану з урахуванням комплаєнс-факторів при створенні методики кількісної оцінки впливу комплаєнсу на фінансові результати, адаптації міжнародних моделей комплаєнсу до специфіки українського фінансового ринку з урахуванням можливості застосування розроблених інструментів для комплексної діагностики фінансового стану та зниженні фінансових втрат через ефективне управління комплаєнс-ризиками.

Наведемо огляд провідних досягнень у сфері комплаєнсу на міжнародному рівні. конкурентному середовищі, адаптуючись до різного роду перетворень та глобальних регуляторних змін. за допомогою

імплементації різного роду провідних стандартів, наприклад, Базель III/IV та інших міжнародних стандартів, впровадженню європейських директив MiFID II, PSD2, GDPR, а також мати відповідність вимогам міжнародних санкційних режимів. При цьому необхідно зробити аналіз удосконалення методології фінансової діагностики з розробкою інтегрованих показників оцінки фінансового стану, враховуючи різні комплаєнс елементи у фінансовому аналізі при створенні системи раннього попередження фінансових втрат. Дослідити оптимізацію комплаєнс-процесів, яка відбувається за допомогою автоматизації моніторингу відповідності вимогам, впровадження AI-технологій для аналізу погроз, також проаналізувати розробку ефективних моделей управління комплаєнс-витратами. Це передбачає формування єдиного регуляторного простору з гармонізацією національного законодавства з європейськими нормами, створення стандартів комплаєнсу для українських фінансово-кредитних організацій, розвиток інституційного середовища для ефективного комплаєнсу. При аналізі існуючих моделей комплаєнс-менеджменту у фінансово-кредитній сфері можна відмітити трирівневу модель комплаєнсу, а саме «Three Lines of Defense», яка на першій лінії операційних підрозділів забезпечує відповідальність за власні ризики, впровадження контролю на місцях, щоденне управління ризиками, а на другій лінії комплаєнс - підрозділ з розробкою політик та процедур, моніторингом дотримання вимог. Третя лінія націлена на внутрішній аудит, незалежну перевірку ефективності, оцінку системи контролю, звітність перед радою директорів. Слідуюча модель на основі ризиків «Risk-Based Approach». Ця модель передбачає ідентифікацію ключових ризиків, пріоритезацію комплаєнс-заходів, алокацію ресурсів відповідно до рівня ризику. Третя модель інтегрована модель комплаєнсу анонсує поєднання комплаєнсу з управлінням ризиками при інтеграції в бізнес-процеси з єдиною системою звітності. Четверта модель "Комплаєнс 4.0" з використанням технологій автоматизації моніторингу за допомогою використання штучного інтелекту для аналізу транзакцій і наявності реалі-тайм звітності.

Технології комплаєнс – менеджменту полягають в прийнятті RegTech-рішень, AML-систем моніторингу, KYC-платформ, санкційних скринінгах, а це системи управління даними, централізовані бази даних клієнтів, інтегровані системи звітності та аналітика у реальному часі. Специфічні моделі у фінансово-кредитній сфері такі, як модель AML/CFT комплаєнсу допомагає в ідентифікації клієнтів, при моніторингу операцій та виявленні реєстраційних підозрілих угод. Модель санкційного комплаєнсу знадобиться при скринінгу контрагентів, блокування заборонених операцій, звітності регуляторам. Модель інформаційної безпеки націлена на захист персональних даних, кібербезпеку, відповідність General Data Protection Regulation (GDPR). GDPR — це загальний регламент щодо захисту даних, який набрав чинності в Європейському Союзі 25 травня 2018 року. Він встановлює єдині стандарти захисту

персональних даних громадян ЄС та значно посилює відповідальність організацій за їх обробку. GDPR заснован на принципах законності, доброчесності та прозорості; обробка даних має бути правомірною, обґрунтованою та прозорою для суб'єкта даних; дані збираються лише для конкретних, явно визначених цілей; обробляються лише ті дані, які необхідні для досягнення цілей; персональні дані мають бути точними та актуальними; дані зберігаються не довше, ніж потрібно для їх цілей при забезпеченні захисту даних від несанкціонованого доступу. Вимоги GDPR для організацій полягають у наявності добровільної та інформованої згоди суб'єкта даних на обробку даних. Право на доступ, виправлення, видалення «право на забуття», перенесення даних при сповіщенні регулятора про витоки даних протягом 72 годин. Впровадження заходів захисту даних на етапі розробки продуктів/процесів. Штрафи за порушення GDPR: до €20 млн або 4% від глобального річного обороту за більш серйозні порушення. GDPR у фінансово-кредитній сфері, де організації зобов'язані забезпечити захист фінансових даних, історій транзакцій, KYC-інформації, інтегрувати GDPR у внутрішні політики наприклад, у процедури AML/KYC, надавати клієнтам зручні інструменти для контролю їхніх даних. Наприклад, реалізації GDPR у банках передбачає оновлення політик конфіденційності та форм згоди, створення порталів для клієнтів з можливістю перегляду, корекції та видалення даних, шифрування даних і анонімізація при тестуванні систем. Українські компанії, які працюють з громадянами ЄС, зобов'язані виконувати вимоги GDPR. Перевагою сучасних моделей є їх ефективність, зниження витрат на комплаєнс, швидкість з реалі-тайм реакцією на загрози, точність при зменшенні помилок моніторингу, масштабованість з можливістю обробки великих даних. Україна отримала адекватність від ЄС у 2023 році, а це визнання рівня захисту даних, що спрощує трансфер даних між Україною та ЄС, тому GDPR став глобальним стандартом у сфері захисту даних, а його дотримання є обов'язковим не лише для європейських, але й для міжнародних компаній, включно з українськими.

Технології комплаєнс-менеджменту у фінансово-кредитній сфері RegTech «Regulatory Technology» як було зазначено вище AML/KYC системи автоматичного скринінгу клієнтів, моніторинг транзакцій в реальному часі, автоматична оцінка ризиків клієнтів. Наприклад, платформи Actimize – провідна платформа для AML, FICO Falcon – розпізнавання шахрайства, Refinitiv World-Check – скринінг на основі даних. Machine Learning модель для аналізу шаблонів поведінки, а також для Natural Language Processing «NLP» – аналіз текстів договорів, Predictive Analytics – прогнозування ризиків, Anomaly Detection – виявлення аномальних операцій. Іншими технологіями комплаєнс-менеджменту у фінансово-кредитній сфері є блокчейн технології із застосуванням KYC Utility, як єдиної бази верифікованих клієнтів, Smart Contracts і якості автоматичних виконань умов, Immutable Audit Trails

представляє незмінний журнал операцій. Якщо організація має скористатися технологією Big Data Analytics тоді інструментами має бути Hadoop – обробка великих даних, Apache Spark – аналіз у реальному часі, Data Lakes – централізоване зберігання даних. Аналітичні можливості цієї технології Network Analysis – виявлення зв'язків між суб'єктами, Pattern Recognition – ідентифікація підозрілих шаблонів, аналіз поведінки клієнтів. Переваги слідуєвої технології комплаєнс-менеджменту у фінансово-кредитній сфері є Cloud-технології, які використовують масштабованість, економія витрат, гнучкість рішень з платформами AWS Compliance Solutions, Microsoft Azure Compliance Manager, Google Cloud Compliance. Можливості технології API-інтеграції в Real-time data exchange з регуляторами Automated reporting systems та Integration with government registries. Заходи з кібербезпеки передбачають технології захисту, такі як шифрування даних, багатофакторну автентифікацію, моніторинг безпекових подій. Технологія Robotic Process Automation «RPA» має завдання з автоматизації KYC-процесів, генерації звітів, валідацію даних при цьому використовується інтерпретований штучний інтелект, квантові обчислення для шифрування, цифрова ідентифікація, API-орієнтована архітектура. Все ці інструменти мають особистості впровадження, на кшталт якості даних, складності інтеграції, вартості впровадження, дефіциту кваліфікованих фахівців. Між моделями та технологіями комплаєнсу існує тісний двосторонній зв'язок, який можна представити як систему "Моделі → Технології → Результати"(таблиця).

Таблиця - Моделі, які визначають вимоги до технологій

Модель	Необхідні технології	Функціонал
Three Lines of Defense	- GRC-платформи (Governance, Risk, Compliance) - Системи звітності	Автоматизація взаємодії між лініями захисту
Risk-Based Approach	- AI/ML для оцінки ризиків - Big Data Analytics	Пріоритизація ризиків на основі даних
AML/CFT Compliance	- Transaction Monitoring Systems - Sanction Screening	Виявлення підозрілих операцій в реальному часі

Сучасні технології відображають технології, які впливають на розвиток моделей. Технології змінюють моделі від реактивних до проактивних моделей. Спочатку відбувається реагування на порушення, а за допомогою штучного інтелекту та AI-прогнозування ризиків модель призводить до їх реалізації, від універсальних до інтегрованих моделей. Спочатку фінансово-кредитні організації використовували роздільні системи для AML, KYC, санкції, наразі застосовуються єдині RegTech-платформи. Конкретні приклади взаємозв'язку можна продемонструвати на моделі "Compliance 4.0" (рисунок).

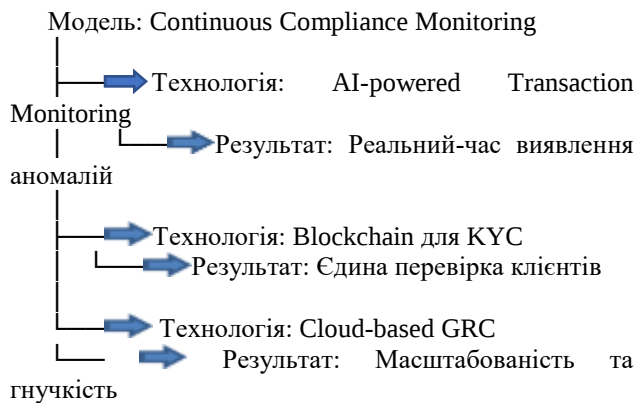

Рисунок - Модель "Compliance 4.0" + Технології

Висновки. Отже, комплаєнс-менеджмент в банківській сфері ґрунтуються на різноманітних методах та підходах, що забезпечують ефективний контроль за дотриманням норм і правил. Сучасні моделі комплаєнс-менеджменту в фінансово-кредитній сфері спрямовані на: проактивне управління ризиками, інтеграцію технологічних рішень, забезпечення відповідності міжнародним стандартам, мінімізацію фінансових та репутаційних втрат, а це передбачає високі інвестиції у технології, необхідність кваліфікованих фахівців, швидкі зміни регуляторних вимог, складність інтеграції з існуючими системами. Сучасні технології дозволяють автоматизувати до 80% рутинних комплаєнс-процесів, зменшити час обробки клієнтів на 60%, знизити кількість помилок на 90%, забезпечити відповідність вимогам регуляторів. Моделі та технології комплаєнсу - це дві сторони однієї медалі, тому що моделі без технологій - неефективні та повільні, а технології без моделей - безцільні та неструктуровані, тому необхідно пропонувати сучасний підхід створення "гібридних систем", де моделі визначають стратегію, а технології забезпечують її реалізацію з максимальною ефективністю. Ефективний комплаєнс дорівнює добутку оптимальної моделі, сучасних технологій та кваліфікованих фахівців.

Список літератури

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 №2121-II [Електронний ресурс] – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: [Електронний ресурс] <http://www.mof.gov.ua/>
3. НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти» від 30.11.2001 р. No 559, Документ z1050-01, поточна редакція — Редакція від 03.01.2024, підстава - z2010-23[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2010-23#Text>

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 Фінансові інструменти від 01.01.2014 <https://ips.ligazakon.net/document/MUI2040>
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mof.gov.ua/>
6. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. С. 632
7. Томілін О.О., Тютюнник Ю.М., Бражник Л.В., Дробот Я.А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О. О. Томіліна / Полтава: ПДАУ. 2023. С. 108
8. Юр'єва І.А., Геліаровська О.А. Комплаєнс-менеджмент в банківській сфері: правові аспекти Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2024. – № 6 (2024). – С.–48-52 <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/85615>
9. Юр'єва І.А., Кочетова Т.І. Комплаєнс-менеджмент та норми етичного бізнес середовища банківської сфери Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2024. – № 6 (2024). – С.– 69-73 <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/85616>
10. Конспект лекцій з дисципліни «Комплаєнс-менеджмент у фінансово-кредитній сфері» : для студентів спец. 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» уклад. І. А. Юр'єва ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 94 с.

References (transliterated)

1. Pro banky i bankivsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 7.12.2000 №2121-II [Elektronnyi resurs]. – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Ofitsiyniy veb-sait Ministerstva finansiv Ukrainy. URL: [Elektronnyi resurs] <http://www.mof.gov.ua/>
3. NP(S)BO 13 «Finansovi instrumenty» vid 30.11.2001 r. No 559, Dokument z1050-01, potochna redaktsiia — Redaktsiia vid 03.01.2024, pidstava - z2010-23[Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2010-23#Text>
4. Ofitsiyniy veb-sait Ministerstva finansiv Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.mof.gov.ua/>
5. Mizhnarodnyi standart bukhgalterskoho obliku 32 MSBO 32 Finansovi instrumenty vid 01.01.2014 <https://ips.ligazakon.net/document/MUI2040>
6. Finansy [Finance]: pidruch. / za red. d.e.n., prof. A. I. Krysovatoho. Ternopil : Universytetska dumka, 2024. – P. 632
7. Tomilin O.O., Tiutunnyk Yu.M., Brazhnyk L.V., Drobotia Ya.A. Finansovoekonomichnyi slovnyk – dovidnyk / za nauk. red. prof. O. O. Tomilina / Poltava: PDAU. 2023. – P. 108
8. Yurieva I.A., Heliarovska O.A. Komplaiens-menedzhment v bankivskii sferi: pravovi aspekty Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut» (Ekonomichni nauky)– Kharkiv: NTU «KhPI», 2024. – no 6 (2024). – pp.–48-52 <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/85615>
9. Yurieva I.A., Kochetova T.I. Komplaiens-menedzhment ta normy etichnoho biznes seredovyscha bankivskoi sfery Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut» (Ekonomichni nauky)– Kh. : NTU «KhPI», 2024. – no 6 (2024). – pp.– 69-73 <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/85616>
10. Konspekt lekttsii z dysypliny «Komplaiens-menedzhment u finansovokredytinii sferi» : dlia studentiv spets. 072 «Finansy, bankivska sprava, strakhuvannia ta fondoviy rynok» uklad. I. A. Yurieva ; Nats. tekhn. un-t "Kharkiv. politekhn. in-t". – Elektron. tekst. dani. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2024. – 94 p.

Надійшла (received) 06.10.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Юр'єва Ірина Анатоліївна (Yurieva Iryna) – кандидат економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри обліку і фінансів; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8159-7763>; Iryna.Yurieva@kpi.edu.ua

Геліаровська Оксана Анатоліївна (Heliarovska Oksana) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри комп'ютерної математики і аналізу даних; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8927-7465>; email: oksana.heliarovska@kpi.edu.ua